



# CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

---

## HOTĂRÂREA NR. 614 din data de 19.10.2022

**Dosar nr.** 899/2021

**Petiția nr.** 8418/08.11.2021

**Petent:**

**Reclamați:** -

-

-

- Spitalul Universitar de Urgență București - Comisia de examen de specialitate de Neurologie

**Obiect:** posibilă faptă de discriminare prin nepromovare la examenul de specialist și afirmații discriminatorii

### I. Numele, domiciliul sau reședința părților

#### 1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

#### 2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

cu adresa de corespondență la Spitalul Universitar de Urgență București, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr.169, sector 5

cu adresa de corespondență la Spitalul Universitar de Urgență București, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr.169, sector 5

cu adresa de corespondență la Spitalul Universitar de Urgență București, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr.169, sector 5

**Spitalul Universitar de Urgență București - Comisia de examen de specialitate de Neurologie**, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr.169, sector 5

### II. Procedura de citare

3. Prin adresa înregistrată sub nr. 8418/26.11.2021 au fost solicitate petentei identificarea părților reclamate, precum probele care dovedesc existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare la care a fost supusă, sub forma declarațiilor scrise pe propria răspundere, semnate olograf, ale persoanelor/martorilor menționați în petiție, care dovedesc existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare.



4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresele înregistrate sub nr. 963/08.02.2022 au fost citate părțile, fără un termen de audiere, din cauza contextului evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Petenta depune răspuns înregistrat sub nr. 1070/10.02.2022.

8. Părțile reclamate depun punct de vedere înregistrat sub nr. 1328/21.02.2022, iar partea reclamată Spitalul Universitar depune adresă înregistrată sub nr. 1496/25.02.2022. Acestea sunt comunicate petentei prin adresa înregistrată sub nr. 1728/07.03.2022.

### **III. Susținerile părților**

#### ***Susținerile petentei***

9. Prin petiția înregistrată sub nr. 8418/08.11.2021 petenta a susținut în data de 03.11.2021 prima proba de examen practic de medic specialist neurolog, după ce trecuse de proba scrisă. Proba a constat în recunoașterea unui diagnostic și medicație pentru pacientul ales. Diagnosticul și medicația au fost corecte dar a primit nota 7,66 deși ceilalți candidați au fost notați cu 9 și 10. A doua zi, fiecare candidat a extras un subiect, însă petentei i s-a dat subiectul. A scris corect diagnosticul și medicația dar a fost punctată cu nota 7, iar ceilalți cu nota 9 sau 10. În data de 5 noiembrie, subiectul a avut 3 părți: prima parte a constat în recunoașterea unui diagnostic, subiect pe care l-a știut dar fără detalii, și a fost notată cu 0, în partea a doua a scris corect diagnosticul și a primit nota 4, iar în ultima parte a știut numai jumătate și a fost notată cu 0. În final, părțile reclamate au picat-o la examenul de specialist.

10. Petenta arată că doamna Dr. T. C. a jignit-o, a umilit-o și i-a spus că nu aparține locului și să se întoarcă în țara de unde a venit pentru că nu e corect să ia locul unui român.

11. Petenta consideră că a fost discriminată pentru că este străină, născută în altă țară, deși are și cetățenie română.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 1070/10.02.2022, petenta susține că *"deși colegii săi au fost martori, nu vor să depună mărturie pentru că le e frică, pentru că cei din comisia de examen au mare putere și le pot distruge viitorul"*. De asemenea, menționează că nu a putut înregistra nimic pentru că nu a avut voie cu telefonul.

#### ***Susținerile părților reclamate din Comisia de examen***

13. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 1328/21.02.2022, părțile reclamate susțin că petenta face referire la presupuse fapte de discriminare la care a fost expusă de către membrii comisiei de examinare în contextul susținerii examenului de specialitate în sesiunea noiembrie 2021. Comisia de examen a fost desemnată de către rectorul UMF "Carol Davila", fiind alcătuită din: Conf. Dr. - președinte, Conf. Dr.– membru, șef lucrări – Dr.– membru și secretar comisie – Dr., asistent universitar.

14. Examenul de specialitate s-a desfășurat cu stricta respectare a metodologiei în vigoare, publicată pe site-ul Ministerului Sănătății. Examenul constă din patru probe, nota minimă de promovare fiind 7 (șapte), fiecare probă fiind eliminatorie. În ceea ce privește proba scrisă, aceasta este alcătuită din zece subiecte formulate de către comisie din subiectele mari, și sunt selectate, prin tragere la sorți, de către candidații care sunt primii în ordine alfabetică. Două probe constau în cazuri clinice, candidații la examen trebuind să examineze un pacient cu o anumită afecțiune neurologică, să formuleze un diagnostic și să stabilească o schemă de tratament. Ultima probă constă în interpretarea unor investigații imagistice (o angiografie cerebrală, o tomografie cerebrală și o examinare prin imagistică de rezonanță magnetică, cerebrală sau spinală). Promovarea examenului de specialitate conferă medicului, la încheierea perioadei de pregătire în rezidențiat, dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă, urmând să desfășoare zi de zi activitățile din cadrul probelor de specialitate, dar având în mâinile sale sănătatea și viața pacienților.

15. Este, deci, responsabilitatea comisiei de examen să acorde titlul de medic specialist doar candidaților care fac dovada unui nivel corespunzător de cunoștințe teoretice și practice.

16. Se arată că Dr. nu a dovedit la momentul examinării că deține un nivel minim de cunoștințe pentru a obține titlul de medic specialist. Teza scrisă și notarea fiecărei probe de concurs cu detalii sunt depuse la Centrul de Perfecționare.

17. Se menționează că nu a fost singura candidată care nu a promovat examenul, în aceeași situație aflându-se și alți cinci candidați. Nu se consideră că acordarea notelor de către comisia didactică în conformitate cu nivelul de cunoștințe al unui candidat poate să fie considerată o faptă de discriminare condamnată în temeiul legii.

18. În privința presupuselor jigniri și umilirii la care a fost supusă petenta de către conf. Dr, susținând că i s-ar fi spus că *"nu aparține aici, să se întoarcă în țara de unde a venit, pentru ca ne este corect să ia locul unui român"*, aceste acuze sunt nefondate și nu au niciun temei, ele nepetrecându-se sub nicio formă, iar afirmațiile făcute de către petentă se pot pune exclusiv pe seama nemulțumirii provocate de faptul că nu a promovat examenul pentru obținerea titlului de medic specialist.

### **Susținerile părții reclamante Spitalul Universitar de Urgență București**

19. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 1496/25.02.2022, partea reclamată susține că în cadrul spitalului nu au fost semnalate și confirmate cazuri de discriminare, acesta fiind cea mai mare unitate sanitară din țară în care învață, studiază, se perfecționează și muncesc cei mai mulți studenți, medici rezidenți și doctori, cu diferite cetățenii și naționalități. Mai mult, medicii care au făcut parte din comisie sunt persoane cu o înaltă probitate profesională recunoscută în domeniul medical.

## **IV. Cadrul legal aplicabil**

20. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

✓ **Constituția României**

## **Art. 1**

*„(3) România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. ”*

## **Art. 4**

*„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială. ”*

## **Art. 16 – Egalitatea în drepturi**

*”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

*(2) Nimeni nu este mai presus de lege.*

*(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.*

*(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”*

- ✓ **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată**

### **Art. 2**

*„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

- ✓ **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**

## **V. Motivele de fapt și de drept**

21. Colegiul director reține că petenta a sesizat CNCD invocând un posibil comportament discriminatoriu la promovarea examenului de specialist și reclamând și anumite afirmații discriminatorii la adresa sa.

22. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu

modificările și completările ulterioare republicată. Astfel, Colegiul analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000.

23. Potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege, și care are drept scop sau efect un tratament injust raportat la o speță dată. 25. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare.

24. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petentă se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare.

25. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

- a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

26. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem un criteriu pe baza căruia tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

27. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile.



28. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu rasă, etnie sau religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al O.G. nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis (origine rasială, etnie, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri, etc.) invocat de petenți, constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

29. Astfel, o faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională, după cum dispune și O.G. nr.137/2000, care la art.1 alin. 2 prevede că ”Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: .... art. 2 alin. 1.... restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, ...”, precum și Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.1 alin.1 ”Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege, .....

30. Colegiul director constată că s-au identificat mai multe capete de cerere și trebuie să analizeze din mijloacele de probă și înscrisurile aflate la dosar, în ce măsură sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie și dacă se poate reține un raport de cauzalitate între faptele prezentate și criteriul invocat.

31. În speță, petenta sesizează CNCD pentru faptul că se consideră discriminată deoarece este ”străină”, născută în altă țară, deși aceasta deține și cetățenie română.

32. Cu privire capătul de cerere privind afirmațiile discriminatorii la adresa petentei, susținând că i s-ar fi spus că *”nu aparține aici, să se întoarcă în țara de unde a venit, pentru ca ne este corect să ia locul unui român”*, Colegiul director este de opinie că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări împotriva acesteia pe criteriul naționalitate.

33. Referindu-ne la afirmații care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite. Astfel, adresarea de jigniri și/sau epitete aduse petentei trebuie analizate în contextul în care au fost făcute precum și impactul, efectul acestora.

34. Atunci când C.N.C.D. este sesizat cu privire la conținutul unor acte sau fapte care îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, obiectul dedus soluționării petiției este circumscris analizei afirmațiilor în cauză, ceea ce presupune, în prima instanță, constatarea existenței afirmațiilor și în ultimă instanță constatarea conținutului

afirmațiilor, sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

35. Potrivit art. 20 alin. (6) al O.G. nr. 137/2000 prevede: *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

36. În acest sens, Colegiul director reține că în materia discriminării sarcina probei este împărțită între petent și partea reclamată, în sensul că petentului îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, iar părții reclamate îi revine sarcina de a demonta prezumția de discriminare, în caz contrar urmând să răspundă pentru săvârșirea faptei de discriminare. Trebuie subliniat faptul că, conform legislației specifice în materie, în sarcina petentului cade obligația de a proba săvârșirea unor fapte, fapte probate la nivel de certitudine.

37. Astfel, Colegiul director reține faptul că acuzațiile pe care petenta le aduce la adresa părții reclamate sunt pure afirmații, fără a fi susținute de probe concludente în vederea susținerii celor sesizate și care ar putea conduce la existența unei posibile fapte de discriminare.

38. Analizând toate acestea, Colegiul director este de opinie că în ceea ce privește presupusele afirmații ale doamnei Dr. T. C., acestea sunt nefondate, nu pot fi confirmate, nefiind depuse nici probe. În consecință, Colegiul director constată că pentru afirmațiile *„nu aparține aici, să se întoarcă în țara de unde a venit, pentru ca ne este corect să ia locul unui român”* nu există probe.

39. Cu privire capătul de cerere privind presupusul act de discriminare Colegiul director constată din analiza înscrisurilor din dosar că, în situația redată, nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie, în consecință nu se poate reține săvârșirea vreunei fapte de discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, neputând fi reținut un raport de cauzalitate între criteriul invocat de petentă și presupusele fapte de discriminare reclamate.

40. Colegiul director reține din punctele de vedere formulate de către părți și a înscrisurilor aflate la dosar că nepromovarea examenului pentru obținerea titlului de medic specialist nu a avut nicio legătură cu naționalitatea petentei ci cu faptul că aceasta, la momentul examinării, nu a dovedit că deține un nivel minim de cunoștințe pentru a obține titlul de medic specialist, petenta nefiind singura candidată care nu a promovat examenul, în aceeași situație aflându-se alți cinci candidați.

41. Examenul de specialitate constă în patru probe, nota minimă de promovare fiind 7 (șapte), iar fiecare probă este eliminatorie:

- proba scrisă, alcătuită din zece subiecte formulate de către comisie din subiectele mari selectate, prin tragere la sorți de către candidatul/candidata care este primul/prima în ordine alfabetică.

- două probe practice care constau în cazuri clinice, în care candidații trebuie să examineze un pacient cu o anumită afecțiune neurologică, să formuleze un diagnostic și să stabilească o schemă de tratament

- interpretarea unor investigații imagistice (o angiografie cerebrală, o tomografie cerebrală și o examinare prin imagistică de rezonanță magnetică, cerebrală sau spinală).

42. Prin promovarea examenului de specialitate se conferă medicului, la încheierea perioadei de pregătire în rezidențiat, dreptul de liberă practică în specialitatea respectivă, urmând să desfășoare zi de zi activitățile din cadrul probelor de specialitate.

43. În consecință, Colegiul director constată că în situația redată nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca o faptă să fie discriminatorie, în consecință nu se poate reține săvârșirea vreunei fapte de discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, neputând fi reținut un raport de cauzalitate între criteriul invocat de petentă și faptele reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **6 voturi pentru și o abținere** din totalul membrilor prezenți la ședință,

## **COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:**

1. Pentru capătul de cerere privind nepromovarea examenului de specialist, aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive a unor fapte de discriminare, conform O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; *lipsă legătură de cauzalitate între criteriul invocat și presupusele fapte de discriminare*

2. Pentru capătul de cerere privind afirmații/jigniri aduse petentei, aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive a unor fapte de discriminare, conform O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; lipsă probe;

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

### **VI. Modalitatea de plată a amenzii:**

Nu este cazul.

### **VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita**





Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

**Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări:**

**BABUȘ RADU – Membru**

**DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru**

**JURA CRISTIAN – Membru**

**MOȚA MARIA – Membru**

**OLTEANU CĂTĂLINA – Membru**

**POPA CLAUDIA SORINA – Membru**

*Data redactării: 27.12.2022  
Redactată și motivată R.B./F.L.I.*



*Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu*

